

Muammoga Yo'Naltirilgan Amaliy Dasturiy Ta'minotni Tasniflanishi

ME Sanayev¹, ShB Boltayeva²

Muammoga yo'naltirilgan amaliy dasturiy ta'minot ma'lum bir soha yoki sohadagi muayyan muammolar yoki muammolarni hal qilish uchun maxsus ishlab chiqilgan dasturiy ta'minot. U turli sohalarda qo'llanilishi mumkin bo'lgan umumiy dasturiy yechimlardan ma'lum bir sohadagi foydalanuvchilarning o'ziga xos ehtiyojlari va talablarini qondirish uchun maxsus moslashtirilgan funktsiya va imkoniyatlar to'plamini taqdim etishi bilan farq qiladi.

Muammoga yo'naltirilgan amaliy dasturiy ta'minot tibbiyot, bank ishi, ishlab chiqarish, transport va logistika, qishloq xo'jaligi va boshqalar kabi turli sohalar va faoliyat sohalari uchun ishlab chiqilishi mumkin. U ma'lumotlarni hisobga olish va tahlil qilish, biznes jarayonlarini avtomatlashtirish, loyihalarni boshqarish, qarorlarni qo'llab-quvvatlash va muayyan sohadagi muammolarni hal qilish uchun zarur bo'lgan boshqa o'ziga xos imkoniyatlarni o'z ichiga olishi mumkin.

Muammoga yo'naltirilgan amaliy dasturiy ta'minot odatda tanlangan sohaning xususiyatlari va talablarini chuqur biladigan va tushunadigan mutaxassislar jamoasi tomonidan ishlab chiqiladi. Ular foydalanuvchilarga o'z vazifalari va muammolarini samarali va samarali hal qilish imkonini beruvchi yechim yaratish ustida ishlaydi.

Muammoga yo'naltirilgan amaliy dasturiy ta'minot odatda umumiy dasturiy ta'minotga nisbatan bir qator afzalliklarga ega, masalan, unumdorlikni oshirish, aniqlik va ishonchlilikni oshirish, shuningdek, resurslardan samaraliroq foydalanish va topshiriqlarga sarflangan vaqtni qisqartirish. Bundan tashqari, u umumiy dasturiy echimlarda mavjud bo'lmasligi mumkin bo'lgan o'ziga xos funktsiyalarni taqdim etishi mumkin.

Muammoga yo'naltirilgan amaliy dasturiy ta'minot biznes jarayonlarini optimallashtirish va faoliyatning turli sohalarida murakkab muammolarni hal qilish uchun muhim vositadir. Bu kompaniya va tashkilotlarga o'z imkoniyatlarini maksimal darajada oshirish, maqsadlari va natijalariga erishish imkonini beradi.

Muammoga yo'naltirilgan ADT. Bu dastur to'plamlarining eng keng sinfidir. hech bo'lmaganda bitta ADT mavjud bo'lmagan deyarli biron bir mavzu mavjud emas. Muammoga yo'naltirilgan ADT - bu ma'lum bir funksional sohadagi muammoni qal qilish uchun mo'ljallangan dasturiy mahsulotlar.

Muammolarga yo'naltirilgan ADT-ning har xil turlaridan biz sanoat va noishlab chiqarish sohalari boshqaruv funktsiyalarini kompleks ravishda avtomatlashtirish va predmet sohalari ADT- lari uchun ajratilgan guruhlarini ajratib ko'rsatamiz. G'arbiy bozor sanoat va iqtisodiy faoliyatni avtomatlashtirish tizimlari yuzlab murakkab ADT larga ega. Ularni taxminan to'rt guruhga bo'lish mumkin. Katta yoki o'rta korxonalar (korporatsiya) faoliyatining barcha turlarini avtomatlashtirish uchun birlashtirilgan umumiy maqsadli amaliy dasturlarning kompleks ADTsi. Bunga eng yuqori narx sinfidagi ko'p funksional mahsulotlar kiradi: R/3 (SAP), Oracle, Mac- Ras Open (A. Andersen), muharrirlarGalaktika va boshqalar. Odatda bunday mahsulotlar har xil turdagi ishlab chiqarishni qo'llab- quvvatlaydi.

Ikkinchi guruhga ma'lum turdagi ishlab chiqarishni boshqarish qo'llanmalarining to'plamlari kiradi. Bunga quyidagilar kiradi: Genesis Manufacturing Suite (Edwards), buyurtma bo'yicha yig'ish, Triton

¹ Assistant International school of finance technology and science instituti samarkand campus Samarqand, Uzbekistan

² International school of finance technology and science instituti samarkand campus, Talaba

(Vaani), har xil diskret ishlab chiqarish shakllari, PRISM (Macam), doimiy ishlab chiqarish va boshqalar.

Maxsus dasturiy mahsulotlar: MMPS (i2 Technologies), MES (Fast System), bu ishlab chiqarishni yanada moslashuvchan qilish, uning bozor talablariga moslashishini tezlashtirish, materiallarga, ishlab chiqarish binolariga va egiluvchan ishlab chiqarish jadvaliga bo'lgan ehtiyojni dinamik rejalashtirishni amalga oshirishga imkon beradi; ustaxonalarni boshqarish.

Mahsulot detallarini loyihalashdan boshlab va tayyor mahsulotni iste'molchi qabul qilgan paytgacha tugaydigan mahsulotlarning chiqarilishini ta'minlaydigan barcha jarayonlar zanjirini boshqarish uchun ADT: ERP tizimlari (Manugistics Numetrix) va boshqalar.

Ko'pgina murakkab muammolarga yo'naltirilgan ADT larning narxi yuqori (ba'zan 1 million dollardan oshadi), ammo aksariyat harbiy firmalar o'z faoliyatini avtomatlashtirish uchun hanzugacha murakkab muammolarga yo'naltirilgan ADT lardan foydalanish yo'lidan borishadi.

Noishlab chiqarish sohasining muammoli yo'naltirilgan ADT lari moddiy ishlab chiqarish bilan bog'liq bo'lmagan firmalar (banklar, fond birjalari, savdo va boshqalar) faoliyatini avtomatlashtirishga mo'ljallangan. Ushbu sinfning ADT ga qo'yiladigan talablar asosan sanoat sohasi uchun kompleks ADT talablariga mos keladi: ko'p darajali integral tizimlarni yaratish. Ushbu sinfning ADT larini yaratish bo'yicha dunyo etakchilari asosiy kompyuter ishlab chiqaruvchilari (va tegishli "dasturiy ta'minot" firmalari), shuningdek, faqat dasturiy ta'minot ishlab chiqaradigan kompaniyalar (Oracle, Informix va boshqalar).

Muamoga yo'naltirilgan amaliy dasturiy ta'minot (dasturiy ta'minot) - bu ma'lum bir sanoat yoki faoliyat sohasidagi muayyan muammolar yoki vazifalarni hal qilish uchun ishlab chiqilgan maxsus dasturiy ta'minot. Umumiy dasturiy ta'minotdan farqli o'laroq, muamoga yo'naltirilgan dasturiy ta'minot foydalanuvchilarning o'ziga xos ehtiyojlariga e'tibor qaratadi va ularning muammolarini maqsadli hal qiladi.

Bunda ma'lum bir soha yoki faoliyatdagi foydalanuvchilar duch keladigan muammolarni tasvirlash va muamoga yo'naltirilgan dasturiy ta'minot ularga ushbu muammolarni hal qilishda qanday yordam berishini ko'rsatishi mumkin.

Muamoga yo'naltirilgan dasturiy ta'minotning asosiy xususiyatlarini ham ko'rib chiqishingiz mumkin, masalan:

- Mutaxassislik: Muayyan bozor yoki muammoli hudud uchun mo'ljallangan va umumiy vazifalar yoki muammolar uchun tayyor echimlarni taklif qiladi.
- Moslashuvchanlik: muamoga yo'naltirilgan dasturiy ta'minot ma'lum foydalanuvchilarning talablari va ularning biznes xususiyatlariga muvofiq moslashtirilishi va moslashtirilishi mumkin.
- Samaradorlik: Bunday dasturiy ta'minot odatda umumiy dasturiy ta'minotga qaraganda ma'lum bir soha uchun samaraliroq va optimallashtirilgan echimlarni taklif qiladi.

Doimiy ravishda o'zgarib turadigan bozor sharoitlari, qarorlarni qabul qilishning yuqori tezligi, aktivlarni boshqarish bo'yicha ko'p vazifalar va xatarlarni kamaytirish zarurati tadbirkorlik faoliyatini tashkil qilishda zamonaviy yondashuvlarni talab qiladi. Korxonaning tobora murakkablashib borayotgan ichki va tashqi muhitida chiqish yo'li bu biznes jarayonlarni kompleks avtomatlashtirishdir. Bu kompaniyaning muhim yo'nalishlarida strategik rejalashtirish va boshqaruvni kontsentratsiyasi uchun qimmatbaho resurslarni bo'shatishga imkon beradi.

Biznesni avtomatlashtirish - bu ixtisoslashtirilgan axborot tizimi yoki apparat-dasturiy ta'minot kompleksi nazorati ostida stereotipli operatsiyalar va biznes vazifalarini qisman yoki to'liq uzatishdir. Natijada - mehnat unumdorligi va strategik boshqaruv samaradorligini oshirish uchun inson va moliyaviy resurslarni bo'shaydi. Avtomatlashtirish odatda ikki yo'nalishda olib boriladi:

Asosiy biznes jarayonlarini avtomatlashtirish: masalan, savdo- sotiqni boshqarish yoki mijozlarga xizmat ko'rsatish. Bunday holda, sotuvlar hajmini, ishlab chiqarilgan mahsulotlar sonini to'g'ridan-to'g'ri oshirish va umuman butun biznesning rentabelligini oshirish uchun amalga oshiriladi.

Buxgalteriya, hisobot, ish yuritish kabi qo'llab-quvvatlovchi jarayonlarni avtomatlashtirish. Bunday avtomatlashtirish to'g'ridan- to'g'ri daromadning o'sishiga ta'sir qilmaydi, ammo odatdagi ishlarni bajarish uchun vaqt va xarajatlarni kamaytirishga yordam beradi.

Bunda muammoga yo'naltirilgan dasturiy ta'minot tibbiyot, bank ishi, ishlab chiqarish va boshqalar kabi turli sohalarda taklif qiladigan aniq echimlar misollarini keltirishi mumkin.

O'z dasturiy ta'minotini ishlab chiqish yoki umumiy echimlardan foydalanish bilan solishtirganda muammoga yo'naltirilgan dasturiy ta'minotdan foydalanishning afzalliklarini ham aytib o'tish kerak.

Foydalanilgan Adbiyotlar

1. SM Eshquvvat o'g'li KOMPYUTER DASTURIY TA'MINOTIGA BO'LGAN TALABLARINI TIZIMLI TAHLIL QILISH *JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY*, 4(3), 62–65.
2. M.E.Sanayev, CLASSIFICATION OF COMPUTER APPLICATION SOFTWARE. *EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY*, 4(3), 62–65.
3. Sanayev M.E METHOD ORIENTED PRACTICAL SOFTWARE CLASSIFICATION. *Miasto Przyszłości*, 46, 210–213.
4. ME Sanayev MOBIL OPERASION TIZIMLAR TAHLILI " GERMANY" MODERN SCIENTIFIC RESEARCH: ACHIEVEMENTS, INNOVATIONS AND DEVELOPMENT PROSPECTS
5. ME Sanayev The Role of Social Networks in Human Life *Miasto Przyszłości* 46, 340-341
6. Sanayev M.E THE ROLE OF TEXT EDITORS IN EDITING AND PROCESSING TEXT INFORMATION. *EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION*, 4(3), 43–47.
7. Sanayev M.E KOMPYUTER AMALIY DASTURIY TA'MINOTI TASNIFI. *Journal of New Century Innovations*, 48(1), 3–8.
8. Eshquvvat o'g'li M.S, AREAS OF APPLICATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ISSN: 2181-4027_SJIF: 4.995 Volume-27, Issue-2, and February-2023. 61-64.
9. Eshquvvat o'g'li M.S, DATA MININGDA CRISP-DM METODOLIGIYASI TASNIFI Часть-11_ Том-1_ Декабрь-2023 43-46.
10. Санаев М.Э. ОБРАТНАЯ ЗАДАЧА ПО ОПРЕДЕЛЕНИЮ КИНЕТИЧЕСКОГО КОЭФФИЦИЕНТА В МОДЕЛИ ФИЛЬТРАЦ ИИ ТОМ TATU SF MA'RUZALAR TO'PLAMI 9 aprel 2022-yil 11-13.
11. Санаев М.Э. ИДЕНТИФИКАЦИЯ КОЭФФИЦИЕНТА КИНЕТИКИ В МОДЕЛИ ФИЛЬТРАЦИИ СУСПЕНЗИИ В ПОРИСТОЙ СРЕДЕ ХАЛҚАРО ИЛМИЙ-АМАЛИЙ АНЖУМАН МАТЕРИАЛЛАРИ 2022 йил, 11-12 май 360-361.
12. Eshquvvat o'g'li.M.S, MA'LUMOTLARNI SINFLASHTIRISHDA BIRCH ALGORITMI ANAMIYATI Часть-11_ Том-1_ Декабрь -2023 39-42.
13. ME Sanayev METHOD ORIENTED PRACTICAL SOFTWARE CLASSIFICATION
14. Eshquvvat o'g'li.M.S, DATA MININGDA SEMMA METODOLIGIYASI TASNIFI Часть-11_ Том-1_ Декабрь -2023 35-38
15. Ergashevich, E. A. (2024). FORMS OF ORGANIZING STUDENTS'ACTIVITIES AND COMPONENTS OF COURSE TRAINING. *Excellencia: International Multi-disciplinary Journal of Education (2994-9521)*, 2(1), 292-300.

16. Ergashevich, E. A. (2024). Analysis of the Use of Modern Educational Clubs and Technologies in Educational Courses. *EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION*, 4(1), 62-63.
17. SM Eshquvvat o'g'li DATA MININGDA PMML STANDARTI Лучшие интеллектуальные исследования 11 (1), 47-50

